

LIETUVOS RESPUBLIKOS EKONOMIKOS IR INOVACIJŲ MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 38, LT-01104 Vilnius, tel. 8 706 64 845,
el. p. kanc@eimin.lt, <http://eimin.lrv.lt>.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188621919

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2022-05-

Nr. (4.5-82E)

DĖL TURIZMO ĮSTATYMO NR. VIII-667 PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS CIVILINIO KODEKSO 6.747-6.755 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO TEIKIMO

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija parengė ir teikia Lietuvos Respublikos turizmo įstatymo Nr. VIII-667 pakeitimo įstatymo projektą (toliau – Turizmo įstatymo projektas), Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.747-6.755 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą (toliau – CK projektas) ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos turizmo įstatymo Nr. VIII-667 pakeitimo įstatymo ir Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.747-6.755 straipsnių pakeitimo įstatymo projektų pateikimo Lietuvos Respublikos Seimui“ projektą (toliau – Nutarimo projektas).

Turizmo įstatymo projekto tikslas – tinkamai įgyvendinti 2015 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2015/2302 dėl kelionės paslaugų paketų ir susijusių kelionės paslaugų rinkinių, kuria iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2006/2004 ir Direktyva 2011/83/ES bei panaikinama Tarybos direktyva 90/314/EEB su visais pakeitimais (toliau – Direktyva), 17 ir 19 straipsnių nuostatas ir nustatyti, kad visiems keliautojams, nepriklausomai nuo kelionių organizatoriaus vykdomos veiklos, turi būti taikoma kelionių apsauga. Taip pat Turizmo įstatymo projektu nustatoma, kad visi kelionių organizatoriai, ne tik išvykstamojo ar vietinio turizmo, bet ir organizuojantys atvykstantįjį turizmą, privalėtų turėti draudimą arba finansinę garantiją (prievolių įvykdymo užtikrinimą), apjungiamos kelios neklasifikuojamųjų apgyvenimo paslaugų rūšys bei įtvirtinama nacionalinė turistų informacinė sistema.

CK projekto tikslas – patikslinti Civiliniame kodekse vartojamas sąvokas, „turisto“ sąvoką pakeičiant „keliautojo“ sąvoka.

I. Sprendžiama problema	<p>Lietuvos Respublikos turizmo įstatyme numatyta, kad prievolių įvykdymo užtikrinimo suma yra privaloma kelionių organizatoriams, organizuojantiems išvykstantįjį ir vietinį turizmą, ir netaikoma atvykstantajam turizmui. Tokios nuostatos neatitinka Direktyvos (ES) 2015/2302 17 ir 19 straipsnių, kadangi kelionių organizatoriai, organizuojantys ne tik išvykstantįjį ir vietinį, bet ir atvykstantįjį turizmą privalo turėti draudimą arba garantiją (prievolių įvykdymo užtikrinimo suma). Visiems turistams, nepriklausomai nuo kelionių organizatoriaus veiklos rūšies ir jos apibrėžimo, turi būti taikoma kelionių apsauga. Pagal Direktyvos (ES) 2015/2302 nuostatas, Įstatymo 15, 17 ir 23 straipsniai turi būti papildyti dėl prievolės grąžinti ne tik turisto, bet ir jo vardu sumokėtą sumą. Taip pat Turizmo įstatyme įtvirtinta organizuotos turistinės kelionės ir kelionių organizatoriaus sąvokos ne pilnai atitinka Direktyvos (ES) 2015/2302 nuostatas, todėl turėtų būti tikslinamos.</p> <p>Prievolių įvykdymo užtikrinimo draudimo dydis yra vienodas</p>
-------------------------	---

	<p>visiems kelionių organizatoriams, nepaisant jų veiklos apimtys.</p> <p>Praktikoje sparčiai plečiantis apgyvendinimo paslaugų įvairovei (pvz., šiandien galime užsisakyti ne tik apgyvendinimą apartamentuose, viešbučiuose, bet ir namelyje medyje, ant vandens, bungaluose, kupoluose ar pan.) Turizmo įstatyme nustatytos apgyvendinimo paslaugų rūšys neapima visų teikiamų apgyvendinimo paslaugų spektro.</p> <p>Turistai, besinaudojantys apgyvendinimo paslaugomis, privalo užpildyti dažniausiai popierinės formos registracijos korteles, kurios apgyvendinimo paslaugų teikėjų turi būti saugomos 5 metus. Šių kortelių kaupimas yra nemenka administracinė našta apgyvendinimo paslaugų teikėjams, kurie turi užtikrinti ne tik tinkamą kortelių užpildymą, bet ir jų kaupimą – t. y. turėti ir sudaryti specialias sąlygas jas sandėliuoti ir saugoti.</p>
II. Siūlomos priemonės	<p>Turizmo įstatymo projektu siekiama nustatyti, kad visi kelionių organizatoriai, ne tik išvykstamojo ar vietinio turizmo, bet ir organizuojantys atvykstamąjį turizmą, privalėtų turėti draudimą arba finansinę garantiją (prievolių įvykdymo užtikrinimą). Turizmo įstatyme nustačius prievolių įvykdymo užtikrinimo reikalavimą atvykstamojo turizmo kelionių organizatoriams, bus užtikrintas Direktyvos įgyvendinimas, keliautojų teisių apsauga, išvengta pažeidimo procedūros Lietuvai iškėlimo, apsaugomos biudžeto lėšos.</p> <p>Įvertinus išvykstamojo turizmo kelionių organizatoriams tenkančią administracinę naštą, pandemijos metu patirtus nuostolius, geopolitinę situaciją ir išvykstamojo turizmo kelionių organizatorių pardavimų apimtį, siūloma išvykstamojo turizmo kelionių organizatoriui, kurio paeiliui einančių paskutinių praėjusių ir pasibaigusį keturių ketvirčių bendros pajamos mažesnės nei 1 000 000 eurų, nustatyti mažesnę negu buvo iki šiol minimalią prievolių įvykdymo užtikrinimo sumą – vietoj 50 000 eurų nustatant 20 000 eurų. Ši minimali suma augant pardavimams turėtų taip pat augti, o reiškia, kad ji bus tiesiogiai priklausoma nuo išvykstamojo turizmo kelionių organizatoriaus įplaukų dydžio, bet tai būtų daug mažesnė našta individualiai dirbantiems asmenims bei mažoms ir labai mažoms įmonėms, kurių pardavimų apimtys yra daug mažesnės negu didžiųjų kelionių organizatorių. Šio pakeitimo nauda – administracinės naštos sumažinamas verslui.</p> <p>Siekiant supaprastinti teisinį reguliavimą, neribojant apgyvendinimo paslaugų teikėjų siūlomo paslaugų spektro biurokratiniais, pridėtinės vertės neduodančiais apibūdinimais, nenustatančiais imperatyvių reikalavimų, siūlome visas išskirtiniais požymiais nepasižyminčias neklasifikuojamas apgyvendinimo paslaugas priskirti prie privataus apgyvendinimo paslaugų. Tai reikštų, kad paslaugas, kurių negalėtume priskirti kaimo turizmo paslaugoms, jaunimo nakvynės namų (angl. <i>hostel</i>) paslaugoms, poilsio namų paslaugoms, turistinio laivo apgyvendinimo paslaugoms, turistinės stovyklos paslaugoms ar sanatorijos apgyvendinimo paslaugoms (kurios viena nuo kitos skiriasi esminiais paslaugų teikimo bruožais, teikiamų paslaugų vieta ar spektru) priskirsime prie privataus apgyvendinimo paslaugų. Tuo tikslu Įstatymo projekto 31 straipsnio 1 dalies 2 punkte siūloma apjungti trumpalaikio apgyvendinimo paslaugas, apartamentų komplekso paslaugas bei nakvynės ir pusryčių paslaugas – neklasifikuojamųjų apgyvendinimo paslaugų rūšis, kurių nustatytomis</p>

	<p>apibrėžtimis iš esmės neįmanoma atskirti jokiais specifiniais, tik joms būdingais paslaugų bruožais. Šiuo trijų sąvokų apjungimu siekiama supaprastinti ir padaryti aiškesniu apgyvendinimo paslaugų reguliavimą, palengvinti apgyvendinimo paslaugų teikėjo ir Tarnybos našta, nustatinėjant, kuriai iš rūšių priskirtina apgyvendinimo paslauga įrašant neklasifikuojamųjų paslaugų teikėją į sąrašą ar teikiant prašymą dėl individualios veiklos pažymėjimo Valstybinei mokesčių inspekcijai ir pan. Jos būtų priskiriamos prie privataus apgyvendinimo paslaugų.</p> <p>Turizmo įstatymo projektu siekiant ženkliai sumažinti administracinę naštą ir modernizuoti procesus, pritaikyti juos prie šiandieninių pažangių technologijų naudojimo kasdienybėje, siekiama įtvirtinti nacionalinę turizmo informacinę sistemą. Apgyvendinimo paslaugų teikėjai turės per 24 valandas nuo asmens apgyvendinimo į nacionalinę turizmo informacinę sistemą suvesti atitinkamus turistų duomenis. Taigi sistemoje bus sukaupiti apgyvendinimo paslaugomis Lietuvoje pasinaudojusių asmenų duomenys, kurių nebereikės sandėliuoti, saugoti ar kitaip specialiai laikyti. Nacionalinė turizmo informacinė sistema ne tik leis pagerinti surenkamų statistinių duomenų kokybę, sumažinti administracinę naštą apgyvendinimo paslaugų teikėjams, juos kontroliuojančioms institucijoms, bet ir leis sukurti galimybę palyginti skirtingų valstybės institucijų surenkamus duomenis, sumažinti ekonominį ir statistinį turizmo sektoriaus šešėlį, pagreitinoti minėtų duomenų surinkimą bei sukurti galimybes plačiau panaudoti su turizmu Lietuvoje susijusius duomenis.</p>
<p>III. Priemonių kaštai</p>	<p>Viešosios įstaigos „Keliam Lietuvoje“ 2021 metų veiklos plane, patvirtintame Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministro 2021 m. balandžio 1 d. įsakymu Nr. 4-263 „Dėl Viešosios įstaigos „Keliam Lietuvoje“ 2021 metų veiklos plano patvirtinimo“, 01-05-01-08-02 priemonės 2 veiksmui „Sukurti ir įdiegti nacionalinę turistų elektroninės apskaitos sistemą“ yra numatyta po 150 tūkst. eurų 2022–2024 m.) ir palaikymui (po 50 tūkst. eurų 2023–2024 m.). Reikalingos valstybės biudžeto lėšos yra numatytos Lietuvos Respublikos Ekonomikos ir inovacijų ministro valdymo sričių 2022–2024 metų strateginio veiklos plane bei Lietuvos Respublikos 2022 m. valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme Nr. XIV-745, kurį Seimas patvirtino 2021 m. gruodžio 14 d.</p> <p>Iki 2020 m. 2/3 Įstaigos veiklos buvo finansuojama naudojant Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšas. Įstaiga 2019 metais panaudojo 2,354 mln. eurų, 2020 metais panaudojo 1,928 mln. eurų Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų, 2021 metais panaudojo 806,5 tūkst. eurų Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų, papildomai iš valstybės biudžeto Įstaiga panaudojo 3468,2 tūkst. eurų. Įstaigos veikloms įgyvendinti 2022 metams iš valstybės biudžeto numatyta 2829,0 tūkst. eurų ir 1992,69 tūkst. eurų Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų. Todėl būtina nustatyti, kad Įstaigos veikla finansuojama iš Ekonomikos ir inovacijų ministerijai skirtų valstybės biudžeto asignavimų.</p> <p>Įstatymo projekto 7 straipsnio 2 dalies 5-6 punktai papildyti atvykstamojo turizmo kelionių organizatorių pareigomis, dėl kurių atvykstamojo turizmo kelionių organizatoriai Tarnybai kas ketvirtį turės teikti ataskaitas, kurias Tarnyba per tam tikrą laiką turės tinkamai įvertinti. Dėl aukščiau minėtų priežasčių yra išplečiamos Tarnybos funkcijos bei didėja administracinė našta (darbo krūvis). Siekiant</p>

	užtikrinti tinkamą ir kokybišką Tarnybos funkcijų atlikimą Tarnybai reikės papildomo etato, kuriam 2023 metams lėšų poreikis būtų apie 28,5 tūkst. eurų (metinis darbo užmokestis su Sodra įmokomis – apie 24,25 tūkst. eurų, darbo vietos aprūpinimui – 4,25 tūkst. eurų (kompiuteris, baldai, telefonas, išlaikymo išlaidos).
IV. Nauda visuomenei	<p>Geresnė vartotojų apsauga. Kadangi kelionių organizatoriai, organizuojantys ne tik išvykstamąjį ir vietinį, bet ir atvykstamąjį turizmą privalės turėti draudimą arba garantiją (prievolių įvykdymo užtikrinimo suma), visiems turistams, nepriklausomai nuo kelionių organizatoriaus veiklos rūšies ir jos apibrėžimo, turės būti taikoma kelionių apsauga.</p> <p>Vartotojai gaus aiškesnę informaciją apie apgyvendinimo paslaugas pagal jų tipą.</p> <p>Gaunami realiu laiku duomenys apie turistus kurs sąlygas naujiems verslams, paslaugoms kurtis.</p>

Išsamesni Turizmo įstatymo projekto ir CK projekto uždaviniai ir kiti paaiškinimai pateikti projektų aiškinamajame rašte.

Projektai neprieštarauja Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programai, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr. XIV-72 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“.

Turizmo įstatymo projekte siūlomos sąvokos – „atvykstamojo turizmo kelionių organizatorius“, „išvykstamojo turizmo kelionių organizatorius“, „keliautojas“, „lankytojas“, „prioritetinės turizmo rinkos“, „vietinio turizmo kelionių organizatorius“ – suderintos su Valstybine lietuvių kalbos komisija Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

Priėmus projektus, neigiamų pasekmių nenumatoma. Vadovaujantis Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos patvirtinimo“, 4 punktu, numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas neatliekamas.

Projektai buvo paskelbti Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinės sistemos Projektų registravimo posistemyje (toliau – TAIS). Visi asmenys galėjo teikti pastabas ir pasiūlymus 12 darbo dienų nuo projektų ir Nutarimo projekto paskelbimo TAIS. Atskirų konsultacijų su visuomene nenumatyta.

Projektai ir Nutarimo projektas buvo pateikti derinti Audito, apskaitos, turto vertinimo ir nemokumo valdymo tarnybai prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, Gidų ir kelionių vadovų profesinei sąjungai „Solidarumas“, Informacinės visuomenės plėtros komitetui, Lietuvos bankui, Lietuvos draudikų asociacijai, Lietuvos gidų sąjungai, Lietuvos kelionių verslo asociacijai, Lietuvos konferencijų ir renginių asociacijai, Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijai, Lietuvos Respublikos finansų ministerijai, Lietuvos Respublikos konkurencijos tarybai, Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybai, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijai, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai, Lietuvos Respublikos turizmo rūmams, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai, Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijai, Lietuvos savivaldybių asociacijai, Lietuvos statistikos departamentui, Lietuvos turizmo asociacijai, Lietuvos turizmo informacijos centrų asociacijai, Lietuvos viešbučių ir restoranų asociacijai, Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnybai, Migracijos departamentui prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, Nacionalinei kelionių vadovų asociacijai, Sanatorių ir reabilitacijos įstaigų asociacijai, Turizmo rinkodaros asociacijai, Valstybės įmonei Registrų centrui, Valstybinei akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnybai prie Sveikatos apsaugos ministerijos, Valstybinei duomenų apsaugos inspekcijai, Valstybinei mokesčių inspekcijai prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, Valstybinei vartotojų teisių apsaugos tarnybai, Viešajai įstaigai „Keliauk Lietuvoje“, Vilniaus gidų bendrijai.

Aplinkos ministerija, Lietuvos bankas, Lietuvos draudikų asociacija, Specialiųjų tyrimų tarnyba, Sveikatos apsaugos ministerija, Lietuvos statistikos departamentas, Lietuvos vyriausiojo

archyvaro tarnyba, Migracijos departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos, Valstybės įmonė Registrų centras, Valstybinė akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnyba prie Sveikatos apsaugos ministerijos suderino be pastabų.

Audito, apskaitos, turto vertinimo ir nemokumo valdymo tarnyba prie Finansų ministerijos, Gidų ir kelionių vadovų profesinei sąjungai „Solidarumas“, Lietuvos gidų sąjunga, Lietuvos kelionių verslo asociacija, Lietuvos konferencijų ir renginių asociacija, Lietuvos Respublikos turizmo rūmai, Žemės ūkio ministerija, Lietuvos viešbučių ir restoranų asociacija, Nacionalinė kelionių vadovų asociacija, Sanatorijų ir reabilitacijos įstaigų asociacija, Turizmo rinkodaros asociacija, Viešoji įstaiga „Keliauk Lietuvoje“, Vilniaus gidų bendrija per nustatytą terminą pastabų nepateikė.

Į Informacinės visuomenės plėtros komiteto, Finansų ministerijos, Konkurencijos tarybos, Teisingumo ministerijos, Lietuvos turizmo informacijos centrų asociacijos, Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos, Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Finansų ministerijos, Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos pateiktas pastabas ir pasiūlymus atsižvelgta.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės darbo reglamento, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1994 m. rugpjūčio 11 d. nutarimu Nr. 728 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės darbo reglamento patvirtinimo“, 33 punkto reikalavimais, iki projektų ir Nutarimo projekto pateikimo Vyriausybei su Teisingumo ministerija, Lietuvos draudikų asociacija, Lietuvos savivaldybių asociacija, Lietuvos turizmo informacijos centrų asociacija, darbo tvarka suderinta, kad minėtieji subjektai iš esmės pritaria Ekonomikos ir inovacijos ministerijos pateiktiems argumentams, dėl kokių priežasčių Ekonomikos ir inovacijos ministerija neatsižvelgė į jų pateiktą pastabą, ir šią pastabą atsiėmė.

Vidaus reikalų ministerijos, Lietuvos savivaldybių asociacijos ir Lietuvos turizmo asociacijos pateiktų pastabų vertinimas pateiktas derinimo pažymoje.

Įstatymo projektą parengė Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijos Turizmo politikos skyriaus (vedėja Eglė Sakalauskaitė, tel. 8 640 14 733, el. p. Egle.Sakalauskaite@eimin.lt) vyriausioji specialistė Rūta Bankauskaitė (tel. 8 659 29 670, el. p. Ruta.Bankauskaite@eimin.lt), vyriausioji specialistė Jurgita Kačėnaitė (tel. 8 699 22 711, el. p. Jurgita.Kacenaite@eimin.lt).

PRIDEDAMA:

1. Turizmo įstatymo projektas, 28 lapai.
2. Turizmo įstatymo projekto lyginamasis variantas, 35 lapai.
3. CK projektas, 9 lapai.
4. CK projekto lyginamasis variantas, 9 lapai.
5. Nutarimo projektas, 1 lapas.
6. Turizmo įstatymo ir CK pakeitimo projektų aiškinamasis raštas, 24 lapai.
7. Turizmo įstatymo projekto ir CK projekto derinimo pažyma, 3 lapai.
8. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo pažyma, 5 lapai.
9. Atitikties lentelė, 101 lapas.
10. Institucijų išvados, 36 lapai.

Ekonomikos ir inovacijų ministrė

Aušrinė Armonaitė

Jurgita Kačėnaitė, tel. 8 699 22 711, el. p. Jurgita.Kacenaite@eimin.lt